

KADİM BİR SORUN: DİN İSTİSMARI

İnsanın Yüce Yaratıcı ile ilişkisini, vahyin şerefli elçisi olan Hz. Peygamber ile bağı ve diğer insanlar ile birlikte yaşama esaslarını belirleyen din, samimiyet üzerine kurulmuştur. Bu yüzden Allah Resülü (sas) “Din nasihattir/samimiyettir.” buyurmuş, ashab-ı kiram “Kime karşı?” diye sorunca, “Allah’a, Kitab’ına, Resûlü’ne, Müslümanların idarecilerine ve bütün Müslümanlara karşı.” cevabını vermiştir. (Müslim, İman, 95) İlahi olanla ilişki, samimiyet üzerine bina edilir. Hâlık’a karşı mahlûkun en birinci vazifesi, O’nun birliğini, bütün eşsiz ve benzersiz sıfatlarıyla yüceliğini, kudret ve rahmetini büyük bir içtenlikle ikrar ve kabul etmektir. “Dini Allah’a has kılarak O’na ibadet edin.” (A’râf, 7/29) ayeti, bu içtenliğin kulluğun özü olduğuna ve ibadetin Allah Teala’nın rızasına erişmek dışında bir amaç gözetmemesi gerektiğine işaret eder. Dinin esas anlamı, her türlü iş ve oluşun Allah rızasını merkeze alarak ele alınması ve O’nun rızası doğrultusunda gerçekleşmesidir.

Aynı şekilde kâinatla ve onun gözbebeği olan insanla ilişkilerin miyarı da samimiyettir. Dürüst ve iyi niyetli, hak ve hukuka riayetkâr, erdem ve ihsanı ilke edinmiş bir mümin olmak, samimi olmak demektir. Samimiyet ise, attığı her adımdan, verdiği her karardan art niyeti ve riyayı uzak tutmayı gerektirir. En önemlisi de dinini ve dinî değerlerini dünya menfaatine kurban etmekten, Allah’ın rızası dışında rıza ve onaylar almak uğruna dinini feda etmekten şiddetle sakınmayı gerektirir.

Din ile samimiyet arasındaki bu vazgeçilmez bağı kuramayan birçok kişi ve grup, tarih boyunca dinden faydalanarak çeşitli kazançlar elde etme yoluna gitmiş, düşünce ve eylem bazında sapmalar yaşarken çıkarlarına dini alet etmekten çekinmemiş ve tarih boyunca din istismarı ile dini tahrif kol kola yürümüşür.

Her ne kadar dile getirmekten hicap duysak da, din istismarı söz konusu olduğunda İslam toplumları da üzücü örnekler şahittir. Kadim gelenekleri arkasında bırakan bu bulaşıcı hastalık Müslümanlara sirayet etmekte gecikmemiş, Hulefa-i Raşidin döneminin acı tecrübeleri, fitne hareketleri, siyasi ve itikadi bölünmeler, din istismarını da beraberlerinde getirmiştir. Allah kelâmının ilahi bir kalkanla korunuyor olması metnin değiştirilmesine imkân vermese de kimi zaman ayetlerin anlamlarını çarpıtarak, kimi zaman da onları bağlamları dışında kullanıp batınî yorumlarla maksadının dışında istihdam ederek istismarın yolunu açanlar daima olmuştur. Sadece Kur’an’ı değil hadis rivayetlerini, ashab-ı kiramın hayatını, dinî değer ve kavramları, Müslümanların dinî duygularını istismar eden bezirganlar dün olduğu gibi bugün de karşımızdadır. İtibar ve nüfuz elde etmek, ekonomik çıkar sağlamak, makam ve şöhret kazanmak ya da ilmî yetersizliğini ört bas etmek gibi farklı niyetlere hizmet etse de din istismarının sonucu aynıdır: Dinin toplum içindeki saygınlığını ve insanların dine dair güvenini zedelemek, sağlıklı bir din algısının toplum içinde yerleşmesine engel olmak ve tefrikaya zemin hazırlamak.

Şu bir gerçektir ki, Hz. Âdem’den itibaren bütün peygamberler, insanları Allah’a ve Allah’ın dinine çağırılmışlardır. Risalet zincirinin son halkası olarak Allah Resûlü de 23

yıl boyunca çevresindekileri sadece İslâm'a davet etmiş, kendi menfaatine, ikbal ve istikbaline dönük herhangi bir teşebbüs içine girmemiştir. Nitekim ilgili ayet-i kerimede Hz. Peygamber'e "Allah'ın izniyle Allah'a davet edici olarak gönderildiği" ifade edilir. (Ahzab, 33/46) Dolayısıyla davet, tebliğ ve irşat faaliyetlerinde esas olan, samimiyet ve hasbiliktir. Peygambere seslenen vahy-i ilahi şöyle der: "De ki: Sizden herhangi bir ücret istemişsem, o sizin olsun. Benim ücretim ancak Allah'a aittir. O, her şeye hakkıyla şahittir." (Sebe' 34/47) Allah ve Resûlü'nün adını anarak, dinin benzersiz etkisini ve imtiyazını kullanarak kendi davasına hizmet etmek isteyenlerin sonu elbette hüsrandır. Bu hüsrân onları sadece bu dünyada değil ahirette de yakalayacaktır. Zira din kisvesi altında güç devşirmek, her türlü hadsizliğin ve sahtekârlığın ötesinde bir durumdur. Nasslarla oynamak, hadis diye uydurulan sözlerden medet ummak, rüya ve ilhama dair abartılı anlatımlarla büyüdü bir dünya kurgulamak, menkıbe ve hikâyeler aracılığıyla dinin sahit kaynaklarına aykırı bir zihniyet inşasına kalkışmak asla kabul edilemez. Dini araçsallaştıran hiçbir grup, hizip, örgüt ya da oluşum "dinî cemaat" olarak adlandırılmaz. İslam'ı, hem sevk ve idare ettiği hareketin din dışı amaçlarını gizleyen bir sütte, hem de mensuplarını mutlak sadakatle bağlılığa sevk eden bir araç olarak kullanan hiçbir lider de "din âlimi" olamaz.

İnsan için dinin anlamı değişmeyecek ve insanın dine olan ihtiyacı hiçbir zaman eksilmeyecektir. Dolayısıyla dinin insan ve toplum hayatındaki varlığı, din ile sağlıklı ilişkiler kurabilmenin değeri, dinin doğru anlaşılmasının ve içtenlikle yaşanmasının önemi de hiçbir zaman yok olmayacaktır. Bugün Müslümanların dine olan sade ve samimi bağlılıklarını güçlendirmek; dine ait değerlere, din görevlisine ve dinî kurumlara olan güvenlerini korumak hepimizin önceliği olmalıdır. Din istismarıyla mücadele ancak taze bir niyet ve samimi bir gayretle mümkündür. Şimdi ülke olarak 15 Temmuz'da yaşadığımız sarsıcı tecrübeyi bir silkinme ve toparlanma imkanı olarak değerlendirip toplumumuzu bilinçlendirme zamanıdır. Zira dinini sağlam kaynaklardan öğrenen Müslüman, aklını ve idrakini bir başkasının emel ve ideallerine teslim etmeyecek, din istismarcısına fırsat vermeyecektir.